

Nicholas Sparks

The Notebook

Het dagboek

Echte liefde overwint alles en blijft voor
altijd bestaan...

Dit boek is met liefde opgedragen aan Cathy,
mijn vrouw en kameraad.

Wonderen

Wie ben ik? En hoe, vraag ik me af, zal dit verhaal eindigen?

De dag is zojuist begonnen, en ik zit voor een raam dat beslagen is met de adem van een voorbij leven. Ik zie er niet uit vanochtend: twee overhemden, een broek van zware stof, een das die tweemaal om mijn hals is geslagen en in een dikke trui gestopt die mijn dochter dertig verjaardagen terug voor me heeft gebreid. De thermostaat in mijn kamer staat op z'n hoogst, en vlak achter me bevindt zich nog een straalkachelkje. Het klikt en kreunt en spuwt hete lucht als de draak in een sprookje, en toch rilt mijn lichaam van een kou die nooit meer weg zal gaan, een kou die zich tachtig jaar lang heeft ontwikkeld. Tachtig jaar, denk ik soms, en hoewel ik mijn leeftijd heb geaccepteerd, verbaast het me nog steeds dat ik het niet meer warm heb gehad sinds George Bush tot president werd verkozen. Ik vraag me af of dit voor al mijn leeftijdgenoten geldt.

Mijn leven? Dat laat zich niet zo makkelijk vertellen. Het was niet het onstuimige spektakel dat ik me had voorgesteld, maar ik heb ook niet mijn kop in het zand gestoken. Ik geloof dat ik van geluk mag spreken; vrij stabiel, meer hoogte- dan dieptepunten in een geleidelijk opgaande lijn. Een goede koop, een zeer goede koop zelfs, en ik heb begrepen dat niet iedereen dat over zijn leven kan zeggen. Maar begrijp me goed. Ik ben geen buitenbeentje; dat weet ik zeker. Ik ben een normale man met normale gedachten en ik leefde een normaal leven. Er zijn geen standbeelden voor me opgericht en mijn naam zal spoedig zijn vergeten, maar ik heb iemand met heel mijn hart liefgehad, en dat was voor mij altijd meer dan genoeg.

De romantici zullen dit een liefdesverhaal noemen, de cynici een tragedie. Naar mijn idee is het een beetje van beide, en hoe je het ten slotte ook wendt of keert, het blijft een feit dat het een groot deel van mijn leven en de door mij gekozen weg heeft bepaald. Ik heb geen klachten over mijn weg noch over de plaatsen waar die me heeft gebracht; misschien genoeg klachten om een circustent te vullen als het om andere zaken gaat, maar de weg die ik heb gekozen is altijd de juiste geweest. Ik had geen andere weg willen gaan.

De tijd maakt het me helaas niet makkelijk die weg te blijven volgen. De weg is nog altijd recht, maar bezaaid met de stenen en kiezels die zich een leven lang ophopen. Tot drie jaar geleden kon ik dit eenvoudigweg negeren, maar dat is nu niet meer mogelijk. Mijn lichaam wordt door ziekte geplaagd; ik ben sterk noch gezond en breng mijn dagen door als een oude ballon: lusteloos, sponzig, en met de dag slapper.

Ik hoest en kijk met samengeknepen ogen op mijn horloge. Ik besef dat het tijd is om te gaan. Ik sta op van mijn plaats voor het raam, schuifel door de kamer naar mijn bureau en pak het dagboek dat ik al honderden malen heb gelezen. Ik kijk het niet in. In plaats daarvan neem ik het onder mijn arm en vervolg ik de weg naar waar ik moet zijn.

Ik loop over betegelde vloeren, wit met grijze spikkels, net zoals mijn haar en het haar van de meeste mensen hier, hoewel ik vanmorgen alleen op de gang ben. De anderen zijn op hun kamer, alleen met hun tv, maar dat zijn ze, net als ik, gewoon. Na verloop van tijd wen je aan alles.

In de verte hoor ik onderdrukt gesnik en ik weet precies wie dat geluid veroorzaakt. Dan zien de verpleegsters me en we begroeten elkaar met een glimlach. Ze zijn mijn vrienden en we praten vaak, maar ik weet dat ze zich over mij en de dingen die ik dagelijks meemaak verbazen. In het voorbijgaan hoor ik hun onderling gefluister. 'Daar gaat hij weer,' hoor ik, 'ik hoop dat het goed gaat.' Maar met mij praten ze er niet rechtstreeks over. Ik ben er zeker van dat ze denken dat het me pijn zou doen er zo vroeg in de morgen over te praten, en mezelf kennende, zouden ze wel eens gelijk kunnen hebben.

Een minuut later bereik ik de kamer. De deur staat zoals gewoon-

lijk voor me op een kier. Er zijn nog twee anderen in de kamer en wanneer ik binnenkom glimlachen ze naar me. ‘Goedemorgen,’ zeggen ze met opgewekte stemmen en ik neem een ogenblik de tijd om naar hun kinderen en de komende vakantie te vragen. We praten een tijdje boven het huilen uit. Zo te zien ontgaat het ze gewoon; ze zijn er ongevoelig voor geworden, en dat geldt ook voor mij.

Even later zit ik in de stoel die mijn vorm heeft aangenomen. Ze zijn bijna klaar; ze is aangekleed, maar huilt nog steeds. Als ze weg zijn zal het rustiger worden, weet ik. Door die drukte ’s morgens raakt ze altijd overstuurd en vandaag is het niet anders. Ten slotte worden de gordijnen rond haar bed opengeschoven en gaan de verpleegsters weg. Beiden raken me in het voorbijgaan aan en glimlachen. Ik vraag me af wat ze bedoelen.

Een tijdje blijf ik naar haar zitten kijken, maar ze kijkt niet terug. Dat begrijp ik, want ze weet niet wie ik ben. Voor haar ben ik een vreemde. Ik keer me af, buig mijn hoofd en bid stilletjes voor de kracht die ik weet nodig te hebben. Ik heb altijd overtuigd in God en de kracht van het gebed geloofd, maar om eerlijk te zijn, leidde mijn geloof tot een lijst met vragen die ik in het hiernamaals beslist beantwoord wil zien.

Als ik klaar ben, zet ik mijn bril op en haal het vergrootglas uit mijn zak. Ik leg het een moment op tafel om het dagboek open te slaan. Wel twee keer moet ik mijn misvormde vinger bevochtigen voor ik de versleten kaft heb omgeslagen en de eerste bladzijde voor me ligt. Dan pak ik het vergrootglas.

Voor ik het verhaal ga voorlezen is er altijd een moment waarop mijn gedachten gaan dwalen, waarop ik me afvraag of het vandaag zal gebeuren. Ik weet het niet, want ik heb het nooit zien aankomen en in wezen doet het er ook niet toe. Het is de mogelijkheid die me gaande houdt, niet de zekerheid; het is een soort weddenschap met mezelf. En hoewel u me voor een dromer kunt uitmaken, voor een gek of zoiets, geloof ik dat alles mogelijk is.

Ik besef heel goed dat de kansen, en de wetenschap, tegen me zijn. Maar ik weet dat wetenschap niet alles is. Dat heb ik in mijn leven wel geleerd. En dat laat me de overtuiging dat wonderen, hoe onverklaarbaar of ongelooflijk ook, echt bestaan en elk moment kunnen gebeuren, zonder rekening te houden met de natuurlijke orde.

Dus begin ik maar weer, net als alle andere dagen, hardop uit het dagboek voor te lezen, zodat ze het kan horen, in de hoop dat het wonder dat mijn leven is gaan beheersen nogmaals zal plaatsvinden.

En misschien, heel misschien, zal dat ook gebeuren.

Geesten

Het was begin oktober 1946. Noah Calhoun keek vanaf de veranda, die zijn hele plantageachtige huis omgaf, toe hoe de zon vervaagde en onderging. Hij hield ervan om daar 's avonds te zitten, zeker na een dag hard werken, en zijn gedachten de vrije loop te laten. Het was zijn manier van ontspannen, een gewoonte die hij van zijn vader had overgenomen.

Hij hield er vooral van om naar de bomen te kijken en hun weerspiegeling in de kreek. Halverwege de herfst waren de bomen van North Carolina op hun mooist: tinten groen, geel, rood, oranje, en alles wat daartussen lag. De schitterende kleuren gloeiden in het zonlicht, en voor de zoveelste keer vroeg Noah Calhoun zich af of de oorspronkelijke eigenaren van het huis hun avonden hadden doorgebracht met aan dezelfde dingen te denken.

Het huis was in 1772 gebouwd en was daarmee een van de oudste, en grootste, huizen van New Bern. Hij had dit huis, oorspronkelijk het hoofdgebouw van een plantage, vlak na de oorlog gekocht en had de laatste elf maanden en een klein fortuin besteed om het op te knappen. Een verslaggever van het dagblad van Raleigh had er een paar weken geleden een artikel over geschreven en gezegd dat het een van de fraaiste restauraties was die hij ooit had gezien. Dat wil zeggen, het huis. De rest van het landgoed was een ander verhaal, en dat was waar hij het grootste deel van de dag had doorgebracht.

Het landgoed besloeg zo'n kleine vijf hectare en grensde aan Bricces Creek. Hij werkte aan de houten omheining die de drie andere zijden van het land begrenste, zocht naar houtrot en termieten en verving zo nodig een staander. Er was nog meer werk te doen, voor-

al aan de westkant, en toen hij het gereedschap opborg, bedacht hij dat hij nog wat hout moest bestellen. Hij ging naar binnen, dronk een glas ijsthee en ging douchen. Hij douchte altijd aan het eind van de dag, zodat het water zowel het vuil als de vermoeidheid kon wegspoelen.

Daarna kamde hij zijn haar, trok een verschoten spijkerbroek aan en een overhemd met lange mouwen, schonk zichzelf nog een glas ijsthee in en ging naar de veranda waar hij nu zat, waar hij elke dag om deze tijd zat.

Hij strekte zijn armen tot boven zijn hoofd, toen naar opzij, waarbij hij naar gewoonte met zijn schouders rolde. Hij voelde zich nu lekker en schoon, verfrist. Zijn spieren waren vermoeid en zouden morgen wat pijn doen, maar hij was tegelijk blij dat hij bijna alles had gedaan wat hij zich had voorgenomen.

Noah reikte naar zijn gitaar, dacht daarbij aan hoe zijn vader dat altijd had gedaan, en besepte hoezeer hij hem miste. Hij sloeg een akkoord aan, stemde twee van de snaren en sloeg nogmaals aan. Nu leek hij goed gestemd. Noah begon te spelen. Zachte muziek, rustige muziek. In het begin neuriede hij, maar toen het om hem heen langzaam donkerder werd, begon hij te zingen. Hij speelde en zong tot de zon onder was en de nacht viel.

Hij stopte even na zevenen, ging in zijn stoel zitten en schommelde. Uit gewoonte keek hij omhoog en zag Orion en de Grote Beer, Tweelingen en de Poolster twinkelen in de herfstnacht.

Hij begon uit zijn hoofd te rekenen, maar stopte ermee. Hij wist dat hij bijna al zijn spaargeld aan het huis had besteed en dat hij binnenkort weer een baantje zou moeten zoeken. Maar hij schoof die gedachte opzij en besloot de resterende maanden van het restaureren te genieten en zich geen zorgen te maken. Hij wist dat er wel een oplossing voor hem zou komen, zo was het hem altijd vergaan. Daarbij kwam dat hij er niet van hield om na te denken over geld. Hij had al heel vroeg geleerd van eenvoudige dingen te genieten, dingen die je niet kunt kopen, en hij vond het heel moeilijk mensen te begrijpen die er anders over dachten. Ook dat was een eigenschap die hij van zijn vader had.

Clem, zijn jachthond, kwam naar hem toe, snuffelde aan zijn hand en ging aan zijn voeten liggen. ‘Dag meid, hoe gaat het?’ vroeg Noah,

terwijl hij haar over haar kop aaide, waarop ze jankte en met haar zachte ronde ogen opkeek. Ze had bij een auto-ongeluk een poot verloren, maar liep nog goed genoeg en hield hem op stille avonden als deze gezelschap.

Hij was nu eenendertig, niet te oud, maar oud genoeg om zich eenzaam te voelen. Sinds hij terug was, had hij geen afspraken meer gemaakt, had hij niemand ontmoet die hem ook maar enigszins interesseerde. Hij wist dat het zijn eigen schuld was. Er was iets waardoor hij afstand hield van elke vrouw die hem te na kwam, iets waarvan hij niet zeker was of hij het kon veranderen, zelfs al zou hij het willen. En vlak voor hij in slaap viel, vroeg hij zich wel eens af of hij was voorbestemd om zijn hele verdere leven alleen te blijven.

De avond ging voorbij, het was een prettige, warme avond. Noah luisterde naar de krekels en de ritselende bladeren en bedacht dat de geluiden van de natuur intenser waren en meer gevoelens oproepen dan bijvoorbeeld die van auto's of vliegtuigen. De natuur geeft nu eenmaal meer dan ze neemt en natuurgeluiden deden hem altijd weer denken aan de mens zoals die verondersteld werd te zijn. Er waren momenten tijdens de oorlog, vooral na een zwaar gevecht, dat hij vaak aan deze eenvoudige geluiden had gedacht. 'Om te voorkomen dat je gek wordt,' had zijn vader gezegd op de dag dat hij inscheepte. 'Het is de muziek van God en die zal je weer thuis brengen.'

Hij dronk zijn thee op, ging naar binnen, pakte een boek en deed op weg naar buiten het licht aan. Hij ging weer zitten en bekeek het boek. Het was oud, het omslag was gescheurd en de bladzijden zaten vol modder- en watervlekken. De titel was *Leaves of Grass*, van Walt Whitman. De hele oorlog had hij deze bundel bij zich gehad. Het boek had hem zelfs eens voor een kogel behoed. Noah wreef over het omslag en verwijderde wat stof. Daarna liet hij het boek op een willekeurige plaats openvallen en las wat er stond:

*Dit uur is uw uur o Ziel, uw vlucht in waar geen woorden zijn,
Ver van de boeken, ver van de kunst, de dag vergeten, de les geleerd,
Verrijzend in volhardend zwijgen, starend, denkend over de dingen die u
het liefste zijn,
De nacht, de slaap, de dood en de sterren.*

Hij moest glimlachen. Op de een of andere manier deed Whitman hem altijd aan New Bern denken, en hij was blij dat hij was teruggekomen. Want hoewel hij veertien jaar was weggeweest voelde hij zich hier thuis, waar hij veel mensen kende, de meeste uit zijn jeugd. Dat was ook niet zo gek. Zoals in zoveel steden in het zuiden veranderden de mensen er nooit, ze werden alleen maar wat ouder. Noahs beste vriend was op dat moment Gus, een zeventig jaar oude zwarte man die verderop aan de weg woonde. Een paar weken nadat Noah het huis had gekocht, hadden ze elkaar leren kennen toen Gus was langsgesproken met een fles zelfgemaakte drank en een schotel hachee. Ze hadden de eerste avond doorgebracht met samen dronken worden en verhalen vertellen. Inmiddels kwam Gus een paar keer per week langs, meestal rond acht uur. Aangezien hij thuis vier kinderen en elf kleinkinderen had, kon Noah het hem niet kwalijk nemen dat hij er eens uit wilde. Gewoonlijk bracht Gus zijn mondharmonica mee en speelden ze na wat te hebben gepraat samen een paar nummers. Soms speelden ze zelfs uren achtereen.

Noah beschouwde Gus nu als familie. En er was eigenlijk niemand anders, tenminste niet meer nadat vorig jaar zijn vader was overleden. Hij was enig kind; zijn moeder was gestorven aan de griep toen hij twee was, en hoewel er een tijd was geweest dat hij dat graag wilde, was hij nooit getrouwd.

Maar hij was wel verliefd geweest, daaraan twijfelde hij niet. Dat was ooit, lang geleden. En dat had hem voor altijd veranderd. Dat was de kracht van de ware liefde, en het was ware liefde geweest.

Langzaam dreven de wolken van zee landinwaarts, zilver gekleurd door de reflectie van de maan. Terwijl het wolkenveld aangroeide, leunde hij achterover met zijn hoofd tegen de leuning van de schommelstoel. Automatisch en ritmisch bewoog hij zijn benen, en zoals bijna elke avond gingen zijn gedachten terug naar een warme avond als deze, veertien jaar terug.

Het was vlak na het eindexamen in 1932, op de openingsavond van het Neuse River Festival. De hele stad was de straat op gegaan om te genieten van de barbecue en wedstrijdspelen. Het was een warme, klamme avond; om de een of andere reden herinnerde hij zich dat nog goed. Hij was alleen gekomen en wandelde wat door

de menigte op zoek naar vrienden, toen hij Fin en Sarah, twee mensen met wie hij was opgegroeid, zag staan praten met een meisje dat hij niet kende. Hij herinnerde zich dat hij vond dat ze er leuk uitzag, en toen hij zich ten slotte bij hen aansloot, had ze hem aangekeken met een paar overrompelend zachte ogen. ‘Hallo,’ had ze alleen maar gezegd toen ze hem een hand gaf, ‘Finley heeft me veel over jou verteld.’

Een gebruikelijk begin, iets wat hij zou hebben vergeten als iemand anders dan zij het had gezegd. Maar toen hij haar een hand gaf en in die smaragdgroene ogen keek, wist hij nog voor hij op adem was gekomen dat zij degene was naar wie hij zijn hele leven kon zoeken maar nooit meer zou vinden. Prachtig was ze, zo volmaakt, en dat terwijl de zomerwind door de bomen waaide.

Vanaf dat moment verliep alles als door een stormwind gedreven. Fin vertelde hem dat ze met haar familie de zomervakantie in New Bern zou doorbrengen omdat haar vader voor R.J. Reynolds werkte. Hoewel Noah alleen maar bevestigend knikte, zag hij aan de manier waarop ze naar hem keek dat ze het niet erg vond dat hij niets zei. Fin lachte omdat hij wist wat er gebeurde en Sarah stelde voor om wat frisdrank te gaan halen, en zo bleven zij vieren op het festival tot vrijwel iedereen naar huis was en alles dichtging.

Ze ontmoetten elkaar de volgende dag, en de dag daarop, en al gauw waren ze onafscheidelijk. Elke ochtend, behalve zondags als hij naar de kerk moest, vloog hij zo snel mogelijk door zijn bezigheden om dan rechtstreeks naar Fort Totten Park te gaan, waar zij op hem stond te wachten. Omdat ze een nieuwkomer was en nog niet eerder in zo’n kleine plaats was geweest, brachten ze hun dagen door met dingen die voor haar volkomen nieuw waren. Hij leerde haar vissen en hoe je in ondiepten op baars aasde, leidde haar door de jungle van het Croatan Forest. Ze gingen kanoën en maakten zomerstormen mee, en hij had het gevoel dat ze elkaar altijd al hadden gekend.

Maar ook hij leerde het nodige. Bij het jaarlijkse bal in de tabakshal leerde zij hem hoe je de wals en de charleston danste. Hoewel ze bij de eerste nummers nogal wat struikelden, had haar geduld met hem uiteindelijk succes, waarna ze tot het eind toe dansten. Na afloop bracht hij haar thuis en toen ze op de veranda afscheid namen,

kuste hij haar voor de eerste keer en vroeg zich af waarom hij daar zo lang mee had gewacht. Later die zomer nam hij haar mee naar het huis, bezag het verval en zei dat hij het op een dag zou kopen en opknappen. Ze brachten uren door met over hun dromen te praten, hij over de wereld willen zien en zij over schilderes worden, en op een zwoele nacht in augustus verloren ze beiden hun maagdelijkheid. Toen ze drie weken later vertrok, nam ze een deel van hem en de rest van de zomer mee. Hij zag haar op een vroege, regenachtige ochtend de stad verlaten, met ogen die die nacht geen slaap hadden gekend. Hij ging naar huis en pakte zijn tas. De week daarop bracht hij alleen door op Harkers Island.

Noah streek met zijn handen door zijn haar en keek op zijn horloge. Twaalf over acht. Hij stond op, liep naar de voorkant van het huis en keek de weg af. Gus was nergens te zien en Noah begreep dat hij niet meer zou komen. Hij liep terug naar zijn schommelstoel en ging weer zitten.

Hij herinnerde zich met Gus over haar te hebben gesproken. De eerste keer dat hij haar noemde, begon Gus met zijn hoofd te schudden en te lachen. 'Zo, dat is dus de geest waar je voor vluchtte.' Gevraagd wat hij bedoelde, zei Gus: 'Je weet wel, de geest, de herinnering. Ik heb je dag en nacht zien ploeteren tot je geen pap meer kon zeggen. Mensen hebben daar drie redenen voor. Ze zijn of gek, of dom, of proberen te vergeten. En wat jou betreft, wist ik dat je wilde vergeten. Ik wist alleen niet wat.'

Hij dacht over wat Gus had gezegd. Gus had uiteraard gelijk. New Bern was voor hem nu een spookstad. Overal waarde de geest van de herinnering rond. Hij zag haar op hun plekje in Fort Totten Park, telkens als hij daar voorbij liep. Ze zat op de bank of stond bij de ingang, altijd lachend, met het zachte, blonde haar tot op haar schouders, en die smaragdgroene ogen. Als hij 's avonds met zijn gitaar op de veranda zat en de muziek uit zijn jeugd speelde, zat ze stil naast hem te luisteren.

En hetzelfde overkwam hem als hij naar Gaston's Drug Store ging, of naar het theater van de vrijmetselaars, of als hij alleen maar naar de stad wandelde. Overal waar hij keek, zag hij haar beeld, zag hij dingen die haar weer tot leven brachten.

Noah wist dat het vreemd was. Hij was in New Bern opgegroeid.

Had hier zijn eerste zeventien jaar doorgebracht. Maar als hij aan New Bern dacht, leek hij zich alleen maar die laatste zomer te herinneren, de zomer dat ze samen waren geweest. Andere herinneringen waren niet meer dan fragmenten, stukjes hier en daar van hoe hij opgroeide en weinig of geen daarvan riepen gevoelens bij hem op.

Hij had er op een avond met Gus over gepraat, en niet alleen had Gus het begrepen, hij was de eerste geweest die hem het waarom vertelde. Hij had eenvoudigweg gezegd: 'Mijn vader vertelde me dat je leven voorgoed verandert de eerste keer dat je verliefd bent, en ook al doe je nog zo je best, dat gevoel gaat nooit meer weg. Dat meisje over wie je me vertelde was je eerste liefde. En wat je ook doet, ze zal je altijd bijblijven.'

Noah schudde zijn hoofd en toen haar beeld langzaam vervaagde, keerde hij terug naar Whitman. Hij las nog een uur, waarbij hij af en toe opkeek en wasberen en buidelratten bij de kreek zag scharrelen. Om half tien sloot hij zijn boek, ging naar boven naar de slaapkamer, waar hij in zijn dagboek zijn persoonlijke observaties opschreef en ook de werkzaamheden die hij aan het huis had verricht. Veertig minuten later sliep hij. En toen hij sliep, beklom Clem de trap, snuffelde aan hem, draaide een paar rondjes en ging opgerold aan het voeteneinde van het bed liggen.

Eerder die avond, zo'n honderdzig kilometer verderop, zat zij in haar eentje op de schommelbank voor haar ouderlijk huis, met één been onder zich gevouwen. Toen ze ging zitten, was de zitting een beetje klam geweest. Eerder was er een harde, striemende regen gevallen, maar nu was de bewolking afgenomen. Ze keek tussen de wolken door naar de sterren en vroeg zich af of ze de juiste beslissing had genomen. Al dagen vocht ze ertegen, en ze had er ook die avond nog tegen gevochten, maar uiteindelijk wist ze dat ze het zichzelf nooit zou vergeven als ze de gelegenheid voorbij liet gaan.

Lon kende niet de ware reden waarom ze de volgende ochtend wegging. De week daarvoor had ze zich laten ontvallen dat ze een paar antiekwinkels aan de kust wilde bezoeken. 'Het is maar een paar dagen,' had ze gezegd, 'ik wil even afstand nemen van de huwelijksvoorbereidingen.' De leugen zat haar niet lekker, maar ze wist dat ze hem niet de waarheid kon vertellen. Haar weggaan had niets met

hem te maken en het zou niet eerlijk zijn hem om zijn begrip te vragen.

Het was een comfortabele rit vanuit Raleigh, iets meer dan twee uur, en ze was er vlak voor elven. Ze liet zich in een klein hotel in het centrum inschrijven, ging naar haar kamer en pakte haar koffer uit, hing haar japonnen in de kast en stopte de rest in de laden. In het restaurant waar ze snel iets at, vroeg ze de serveerster waar ze de dichtstbijzijnde antiekwinkels kon vinden en bracht de volgende uren met winkelen door. Rond half vijf was ze terug op haar kamer.

Zittend op de rand van het bed belde ze Lon. Hij kon niet lang bellen omdat hij naar het gerechtshof moest, maar voor ze ophingen gaf ze hem het telefoonnummer van het hotel en beloofde de volgende dag te bellen. Mooi, dacht ze, terwijl ze ophing. Het gebruikelijke gesprek, niets ongewoons. Niets om hem wantrouwig te maken.

Ze kende hem nu bijna vier jaar; het was 1942 toen ze elkaar ontmoetten, er woedde een wereldoorlog waarbij Amerika sinds een jaar was betrokken. Iedereen droeg zijn steentje bij en zij werkte in een ziekenhuis in het centrum. Ze was daar nodig en werd er gewaardeerd, maar het werk was zwaarder dan ze had verwacht. De eerste ladingen gewonden kwamen terug, en ze bracht haar dagen door tussen moedeloze mannen en verminkte lichamen. Toen ze op een kerstfeestje Lon ontmoette, die een vanzelfsprekende charme bleek te bezitten, zag ze in hem precies wat ze nodig had: iemand met vertrouwen in de toekomst en een gevoel voor humor dat haar al haar angsten deed vergeten.

Hij was knap, intelligent en gedreven, acht jaar ouder dan zij, en hij was een succesvol advocaat die zijn werk met plezier deed, en niet alleen processen won, maar ook aan zijn goede naam werkte. Zij begreep zijn daadkrachtig streven naar succes, want haar vader en de meeste andere mannen die ze in haar omgeving tegenkwam waren net zo. Hij was net zo grootgebracht, en in het klassensysteem van het zuiden waren bij een huwelijk de goede naam en faam van de familie de belangrijkste overwegingen. In een enkel geval waren het de enige overwegingen.

En hoewel ze zich sinds haar kinderjaren stilletjes tegen deze opvatting had verzet en met een paar mannen was omgegaan die het beste als roekeloos konden worden omschreven, voelde ze zich aan-

getrokken tot Lons ongedwongen manieren en was ze gaandeweg van hem gaan houden. Ondanks zijn lange werktijden was hij goed voor haar. Hij was een heer; volwassen en degelijk, en gedurende die verschrikkelijke oorlogstijd, toen ze iemand nodig had om op te steunen, had hij haar nooit teleurgesteld. Ze voelde zich veilig bij hem en bovendien wist ze dat hij van haar hield, en dat was de reden dat ze zijn huwelijksaanzoek had geaccepteerd.

Alleen al door hierover te denken voelde ze zich schuldig over haar aanwezigheid hier, en ze wist dat ze eigenlijk, voor ze zich bedacht, haar spullen moest pakken en vertrekken. Maar ze had dit lang geleden al eens eerder gedaan, en als ze nu wegging, wist ze dat ze nooit meer de kracht zou hebben hier nog eens terug te komen. Ze pakte haar handtas, weifelde en stond op het punt de deur uit te gaan. Maar het lot had haar hier gebracht, en ze legde haar tas weer neer, zich nog eens realiserend dat als ze nu vertrok, ze zich altijd zou blijven afvragen wat er zou zijn gebeurd. En ze dacht niet dat ze daarmee zou kunnen leven.

Ze ging naar de badkamer en liet het bad vollopen. Na de temperatuur te hebben gecontroleerd, liep ze naar de toilettafel, terwijl ze alvast haar gouden oorknopjes uitdeed. Uit haar make-uptas haalde ze een scheermes en een stuk zeep, waarna ze zich voor het bureau uitkleedde.

Al sinds ze een jong meisje was, werd ze een schoonheid genoemd en eenmaal naakt, bekeek ze zichzelf in de spiegel. Haar lichaam was stevig en goed geproportioneerd, vloeiend ronde borsten, een strakke buik, elegante benen. Ze had de hoge jukbeenderen, de gave huid en het blonde haar van haar moeder geërfd, maar het belangrijkste had ze van zichzelf. Ze had ogen 'als de golven van de oceaan', zoals Lon ze noemde.

Met het scheermes en de zeep ging ze terug naar de badkamer, draaide de kraan dicht, hing een handdoek binnen handbereik en stapte vastberaden in het bad.

Ze hield van de wijze waarop een bad haar ontspande zodra ze zich dieper in het water liet glijden. Het was een lange dag geweest en haar rug was gespannen, maar ze was blij dat ze zo gauw klaar was geweest met winkelen. Als ze naar Raleigh terugging, zou ze iets tastbaars moeten meenemen, en de dingen die ze had gevonden wa-

ren heel geschikt Ze bedacht dat ze eigenlijk de namen van nog wat andere winkels in de Beaufort-wijk moest opzoeken, maar kwam daar vrijwel onmiddellijk op terug. Lon was niet het type om haar te controleren.

Ze pakte de zeep, bedekte zich met schuim en begon haar benen te scheren. Intussen dacht ze aan haar ouders en wat die van haar gedrag zouden vinden. Zonder twijfel zouden ze het afkeuren, vooral haar moeder. Haar moeder had nooit echt geaccepteerd wat er die zomer hier was gebeurd en zou het ook nu niet accepteren, welke reden ze ook zou geven.

Ze bleef nog even in het bad, waarna ze eruit stapte en zich afdroogde. Ze liep naar de kast en zocht een jupon, koos ten slotte een gele met een lage hals, het soort jupon dat in het Zuiden gewoon was. Voor de spiegel bekeek ze zichzelf van alle kanten. De jupon stond haar goed en accentueerde haar vrouwelijkheid, maar toch bedacht ze zich en ze hing hem terug op het hangertje.

In plaats daarvan vond ze een eenvoudiger, minder gewaagde jupon en trok die aan. Een lichtblauwe met een beetje kant die van voren sloot, en hoewel hij niet zo mooi was als de eerste, leek deze haar meer gepast.

Ze droeg weinig make-up, alleen een minieme hoeveelheid oogschaduw en mascara om haar ogen te accentueren. En wat parfum, niet te veel. Ze deed een paar kleine oorringen in en trok de lichtbruine, laaggehakte sandalen aan die ze daarvoor al had aangehad. Daarna borstelde ze haar blonde haar, stak het op en keek in de spiegel. Nee, dat was te veel, dacht ze, en ze maakte het weer los. Beter.

Toen ze klaar was, deed ze een stap terug om zichzelf eens goed te bekijken. Ze zag er uitstekend uit: niet te gekleed, niet te nonchalant. Ze wilde niet overdrijven. Tenslotte wist ze niet wat ze kon verwachten. Het was lang geleden – waarschijnlijk te lang – en er kon van alles zijn gebeurd, zelfs dingen waar ze niet aan wilde denken.

Ze keek omlaag. Toen ze zag dat haar handen trilden, moest ze in zichzelf lachen. Dat was raar; gewoonlijk was ze niet zo nerveus. Net als Lon was zij ook altijd zelfverzekerd geweest, zelfs als kind al. Dat had soms wel problemen gegeven, vooral bij afspraakjes, omdat het de meeste jongens van haar leeftijd schrik aanjoeg.

Met haar portefeuille en haar autosleutels in de ene hand pakte ze

de sleutel van de kamer. Ze speelde ermee in haar hand en dacht: nu je zover bent gekomen, moet je het niet opgeven. Bijna was ze de deur al uit, toen ze toch weer op het bed ging zitten. Op haar horloge zag ze dat het al bijna zes uur was. Ze wist dat ze eigenlijk weg moest, want ze wilde niet in het donker aankomen, maar had nog wat tijd nodig.

‘Verdomme,’ fluisterde ze hoorbaar, ‘wat doe ik hier eigenlijk? Ik zou hier niet moeten zijn. Er is geen enkele reden voor.’ Maar toen ze het eenmaal had gezegd, wist ze dat het niet waar was. Ze was hier niet voor niets. Hoe dan ook moest ze een antwoord hebben.

Ze opende haar tas en zocht tot ze een opgevouwen krantenartikel vond. Langzaam nam ze het eruit, eerbiedig bijna, erop lettend dat het niet scheurde, ze vouwde het open en staarde er een tijdje naar. ‘Dit is het,’ zei ze ten slotte tegen zichzelf, ‘dit is waar het allemaal om draait.’

Noah stond om vijf uur op en peddelde als gewoonlijk een uur lang in zijn kajak de Brices Creek op. Daarna deed hij zijn werkkleding aan, warmde een paar broodjes van de dag daarvoor op, pakte wat appels en speelde met twee koppen thee zijn ontbijt weg.

Hij werkte verder aan de omheining en verving de meeste staanders die eraan toe waren. Het was een warme nazomer, vandaag was het bijna dertig graden, en tegen lunchtijd was hij warm en moe en blij even te kunnen rusten.

Hij at aan de oever van de kreek, omdat daar de zeebarbelen sprongen. Hij keek graag toe hoe ze drie, vier sprongen in de lucht maakten, om vervolgens in het troebele water te verdwijnen. Om de een of andere reden vond hij het leuk dat hun instinct in geen duizend, misschien zelfs tienduizend jaar, was veranderd.

Soms vroeg hij zich af of de instincten van de mens in die tijd waren veranderd, om telkens tot de conclusie te komen dat dat niet het geval was. Tenminste niet in hun meest primaire vorm. Voor zover hij wist, was de mens altijd agressief geweest, had hij er altijd naar gestreefd te heersen, om de wereld met alles erop en eraan te controleren. De oorlog in Europa en Japan bewees dat eens te meer.

Even na drie uur hield hij op met werken en liep naar het schuurtje naast zijn aanlegsteiger. Hij ging naar binnen, vond zijn visgerei,

wat lokaas en een paar levende krekels die hij in voorraad hield. Eenmaal op de steiger deed hij het aas aan de haak en wierp zijn lijn uit.

Tijdens het vissen dacht hij altijd over zijn leven na, en dat was ook nu het geval. Hij herinnerde zich hoe hij na zijn moeders dood steeds in andere huizen verbleef, en hoe hij als kind om de een of andere reden heel erg stotterde en daarom geplaagd werd. Hij was steeds minder gaan praten, en op zijn vijfde zei hij helemaal niets meer. Toen hij naar school ging, dachten zijn leraren dat hij achterlijk was en ze stelden voor hem van school te halen.

In plaats daarvan nam zijn vader de zaak in eigen hand. Hij hield Noah op school en liet hem daarna in zijn houthandel werken, waar hij het hout takelde en stapelde. 'Het is goed dat we een tijdje samen-zijn,' zei hij als ze daar zij aan zij werkten, 'net als mijn vader en ik indertijd.'

Als ze samen waren, vertelde zijn vader over vogels en andere dieren. Ook vertelde hij verhalen en legendes uit North Carolina. Na een paar maanden sprak Noah weer, zij het niet al te best, en zijn vader besloot hem aan de hand van dichtbundels te leren lezen. 'Leer dit hardop te lezen, dan zul je straks in staat zijn te zeggen wat je wilt.' Zijn vader had weer gelijk. Het jaar daarop stotterde Noah niet meer. Maar hij bleef naar de houthandel komen om de eenvoudige reden dat zijn vader daar was, en 's avonds las hij hardop het werk van Whitman en Tennyson met zijn vader naast hem in de schommelstoel. Daarna was hij poëzie blijven lezen.

Toen hij wat ouder werd, bracht hij de meeste weekeinden en vakanties in zijn eentje door. Hij ontdekte in zijn eerste kano het Croatan Forest, volgde de Brices Creek zo'n dertig kilometer tot hij niet verder kon en liep dan de resterende kilometers te voet naar de kust. Kamperen en ontdekken werd zijn passie en hij bracht uren in het woud door, zat onder de zwarte eiken, floot zachtjes en speelde op zijn gitaar voor de bevers, ganzen en wilde blauwe reigers. Dichters wisten dat het alleen in de natuur zijn, ver van de mensen en hun wereld, goed voor de ziel was, en Noah vergeleek zich altijd met de dichters.

Hoewel hij een stille jongen was, had het jarenlang tillen in de houthandel hem geholpen uit te blinken in sport, en zijn atletische

successen maakten hem populair. Hij genoot van de voetbal- en hardlooppwedstrijden, maar terwijl de meeste van zijn medespelers ook hun vrije tijd samen doorbrachten, sloot hij zich zelden bij hen aan. Een enkeling vond hem arrogant; de meesten gingen er gewoon van uit dat hij wat eerder volwassen was. Hij had op school een paar vriendinnen, maar geen van hen had ooit indruk op hem gemaakt. Op één na. En zij kwam pas na het eindexamen.

Allie. Zijn Allie.

Hij herinnerde zich hoe hij, na de avond van het festival, met Fin over Allie had gesproken, en Fin had gelachen. Daarna deed hij twee voorspellingen. Ten eerste, dat ze verliefd op elkaar zouden worden en ten tweede, dat het tot niets zou leiden.

Er werd zachtjes aan zijn lijn getrokken en Noah hoopte op een breedbekbaars, maar het bleef verder stil en nadat hij zijn lijn had ingehaald en zijn aas had gecontroleerd, gooide hij hem weer uit.

Fin bleek in beide gevallen gelijk te hebben. Het grootste deel van de zomer moest ze haar ouders om de tuin leiden om elkaar te kunnen ontmoeten. Het was niet dat ze hem niet mochten; het was dat hij tot een andere, armere, klasse behoorde. Haar ouders zouden nooit toestaan dat hun dochter officieel met iemand als Noah zou omgaan. ‘Het kan me niet schelen wat mijn ouders ervan denken, ik hou van je en zal dat altijd blijven doen,’ zei ze dan. ‘We vinden wel een manier om samen te zijn.’

Maar ten slotte kon het niet meer. Begin september was de tabak geogst en zat er niets anders voor haar op dan met haar familie terug te gaan naar Winston-Salem. ‘Alleen de zomer is over, Allie,’ had hij de ochtend dat ze wegging gezegd. ‘Tussen ons zal het nooit over zijn.’ Maar dat was het wel. Om een reden die hij nooit had begrepen, bleven de brieven die hij schreef onbeantwoord.

Ten slotte besloot hij New Bern te verlaten om haar te kunnen vergeten, maar ook omdat de grote depressie het vrijwel onmogelijk maakte om in New Bern aan de kost te komen. Hij ging eerst naar Norfolk waar hij zes maanden op een scheepswerf werkte voor hij werd ontslagen, en vertrok toen naar New Jersey omdat hij had gehoord dat het daar nog wel meeviel met de economie.

Uiteindelijk vond hij daar werk bij een schroothandel, waar hij het schroot van allerlei andere zaken moest scheiden. De eigenaar, een

jood die Morris Goldman heette, wilde zoveel mogelijk schroot verzamelen, ervan overtuigd dat het in Europa oorlog zou worden en dat Amerika daar opnieuw bij betrokken zou worden. Noah was echter niet geïnteresseerd in de reden. Hij was allang blij dat hij werk had.

Zijn jaren in de houthandel hadden hem op dit soort werk voorbereid, en hij werkte hard. Niet alleen hielp hem dat gedurende de dag zijn gedachten van Allie af te houden, maar het was ook iets waartoe hij zich verplicht voelde. Zijn vader had altijd gezegd: 'Het gaat om loon naar werken. Al het andere is stelen.' Die houding beviel zijn baas. 'Het is jammer dat je niet joods bent,' zei Goldman dan. 'Verder ben je een prima vent.' Het was het grootste compliment dat Goldman kon maken.

Noah bleef aan Allie denken, vooral 's nachts. Hij schreef haar één keer per maand, maar kreeg nooit antwoord. Uiteindelijk schreef hij een laatste brief en dwong zichzelf te accepteren dat die ene zomer samen het enige zou zijn wat zij ooit zouden delen.

Niettemin kon hij haar niet vergeten. Drie jaar na zijn laatste brief ging hij naar Winston-Salem in de hoop haar te vinden. Hij ging naar haar huis en ontdekte dat ze was verhuisd. Na met enkele burens te hebben gesproken, belde hij naar R.J. Reynolds. Het meisje dat de telefoon beantwoordde was nieuw en had niet van de naam gehoord, maar ze ging hem in het personeelsbestand opzoeken. Ze ontdekte dat Allie's vader het bedrijf had verlaten en geen adres had achtergelaten. Dat was de eerste en laatste keer dat hij naar haar op zoek was gegaan.

De acht jaar die daarop volgden, werkte hij voor Goldman. In het begin was hij een van de twaalf werknemers, maar na verloop van tijd groeide het bedrijf en maakte hij promotie. Tegen 1940 had hij het werk onder de knie en leidde hij het hele bedrijf, hij deed de onderhandelingen en gaf leiding aan een personeelsbestand van dertig man. Het bedrijf was nu de grootste schroothandel van de oostkust geworden.

In die tijd ging hij met een paar andere vrouwen om. Met een daarvan kreeg hij een vaste relatie, een serveerster van het plaatselijke wegrestaurant met diepblauwe ogen en zijdezwart haar. Hoewel ze twee jaar met elkaar optrokken en het samen vaak leuk hadden, voelde hij voor haar nooit wat hij voor Allie had gevoeld.

Maar ook haar zou hij nooit vergeten. Ze was een paar jaar ouder dan hij en zij was degene die hem leerde hoe een vrouw te behagen, waar aan te raken en te kussen, waar te dralen, wat te fluisteren. Soms brachten ze samen een hele dag in bed door, ze hielden elkaar vast en bedreven de liefde tot ze beiden geheel bevredigd waren.

Zij had geweten dat ze niet altijd samen zouden blijven. Tegen het eind van hun verhouding zei ze hem eens: 'Ik wou dat ik je kon geven wat je zoekt, maar ik weet niet wat het is. Een deel van jou blijft voor iedereen gesloten, ook voor mij. Het is alsof je niet echt bij mij bent. Je gedachten zijn ergens anders.'

Hij probeerde het te ontkennen, maar ze geloofde hem niet. 'Ik ben een vrouw; ik weet zoiets. Soms als je naar me kijkt, weet ik dat je iemand anders ziet. Het is alsof je verwacht dat ze uit het niets zal opdagen om je weg te halen van dit alles...' Een maand later bezocht ze hem op zijn werk en zei dat ze iemand anders had ontmoet. Hij begreep het. Ze namen als vrienden afscheid, en het jaar daarop kreeg hij een briefkaart waarop ze zei dat ze getrouwd was. Nadien had hij niets meer van haar gehoord.

In de tijd dat hij in New Jersey verbleef, bezocht hij één keer per jaar rond Kerstmis zijn vader. Ze visten en praatten wat en een enkele keer gingen ze samen naar de kust om op de eilandenstrook bij Ocracoke te kamperen.

December 1941, toen hij zesentwintig was, begon de oorlog, precies zoals Goldman had voorspeld. De maand daarop liep Noah het kantoor binnen en vertelde Goldman dat hij het leger in zou gaan, waarna hij naar New Bern ging om afscheid te nemen van zijn vader. Vijf weken later zat hij in een opleidingskamp. Daar kreeg hij een brief van Goldman, die hem dankte voor zijn werk, met daarbij een kopie van een akte die hem recht gaf op een klein winstaandeel als de schroothandel ooit zou worden verkocht. 'Zonder jou zou dit me niet zijn gelukt,' stond er in de brief. 'Je bent de beste kerel die ooit voor me heeft gewerkt, ook al ben je niet joods.'

De volgende drie jaar diende hij in Pattons 3de leger. Hij sjouwde met zo'n vijftien kilo op zijn rug door de woestijnen van Noord-Afrika en de bossen van Europa, waarbij zijn infanterie-eenheid nooit ver van het front lag. Hij zag zijn vrienden om hem heen sterven; zag hoe sommigen van hen duizenden kilometers van huis wer-

den begraven. Eén keer, in een schuttersputje niet ver van de Rijn, dacht hij Allie te zien die over hem waakte.

Hij herinnerde zich hoe de oorlog in Europa eindigde, en daarna in Japan. Vlak voordat hij afzwaaide, kreeg hij een brief van een jurist uit New Jersey die Goldman vertegenwoordigde. Bij zijn bezoek aan de jurist hoorde hij dat Goldman een jaar eerder was gestorven en dat het bedrijf was opgeheven. De zaak was verkocht, en Noah kreeg een cheque van bijna zeventigduizend dollar. Op een vreemde manier liet hem dat vrij onbewogen.

De week daarop ging hij terug naar New Bern en kocht het huis. Hij herinnerde zich hoe hij daarna zijn vader meenam, hem liet zien wat hij van plan was en welke veranderingen hij zou aanbrengen. Zijn vader kwam hem wat zwak voor, zoals hij daar hijgend en hoestend rondliep. Noah was bezorgd, maar zijn vader zei dat hij zich geen zorgen moest maken en verzekerde hem dat het een griepje was.

Minder dan een maand later stierf zijn vader aan longontsteking. Hij werd op de plaatselijke begraafplaats naast zijn vrouw begraven. Noah probeerde regelmatig langs te gaan om wat bloemen te brengen; zo nu en dan liet hij een briefje achter. Elke avond nam hij even de tijd om aan hem te denken, bad dan voor de man die hem alles had geleerd wat van belang was.

Hij haalde de lijn in, borg de uitrusting op en liep terug naar het huis. Daar was zijn buurvrouw, Martha Shaw, met drie zelfgebakken broden en wat kadetjes als dank voor wat hij voor haar had gedaan. Haar man was in de oorlog gesneuveld en had haar achtergelaten met drie kleine kinderen en een krot van een woning om ze in groot te brengen. De winter kwam eraan, en Noah was een paar dagen bezig geweest om haar dak te repareren, gebroken ruiten te vervangen, andere af te kitten en haar houtfornuis te herstellen. Hopelijk was dat genoeg om ze door de winter te helpen.

Na haar vertrek stapte hij in zijn gehavende Dodge-truck en reed naar Gus. Op weg naar de winkel ging hij daar altijd even langs, omdat het gezin van Gus geen auto had. Een van de dochters stapte in en ze deden hun boodschappen in Capers General Store. Thuisgekomen pakte hij de boodschappen niet meteen uit. In plaats daarvan dacht hij, nam een Budweiser en een boek van Dylan Thomas en ging op de veranda zitten.

Allie had nog steeds moeite het te geloven, ook al hield ze het be-
wijs in haar handen.

Het had drie weken geleden bij haar ouders thuis in de krant ge-
staan. Ze was naar de keuken gelopen voor een kop koffie en toen
ze terug aan tafel kwam, had haar vader geglimlacht en op een kleine
foto gewezen. ‘Herinner je je dit nog?’

Hij gaf haar de krant en na een aanvankelijk ongeïnteresseerde
blik, was haar iets in de foto opgevallen en keek ze eens goed. ‘Het
is niet waar,’ fluisterde ze hardop, en toen haar vader haar nieuws-
gierig opnam, negeerde ze hem, ging zitten en las het artikel zonder
verder iets te zeggen. Ze herinnerde zich nog vaag dat haar moeder
naar de tafel kwam en tegenover haar ging zitten, en toen ze uitein-
delijk de krant opzij legde, keek haar moeder haar aan met dezelfde
uitdrukking die haar vader zojuist had gehad.

‘Gaat het met je?’ vroeg haar moeder, over haar kop koffie gebo-
gen, ‘je ziet een beetje bleek.’ Ze gaf niet meteen antwoord, ze kon
het niet, en op dat moment zag ze dat haar handen trilden. Toen was
het begonnen.

‘En hiermee zal het op de een of andere manier eindigen,’ fluis-
terde ze weer. Ze vouwde het bericht op en borg het weg. Ze her-
innerde zich dat ze de krant later die dag had meegenomen om het
artikel te kunnen uitknippen. Die nacht bij het naar bed gaan had ze
het artikel nog eens gelezen, en ze had geprobeerd het toeval te be-
grijpen. En de volgende morgen las ze het weer om er zeker van te
zijn dat het allemaal geen droom was. En nu, na drie weken van
lange, eenzame wandelingen, na drie weken vol afleiding, was dit de
reden dat ze was gekomen.

Als ernaar gevraagd werd, antwoordde ze dat haar houding het ge-
volg was van spanningen. Het was de perfecte smoes; iedereen be-
greep het, ook Lon, en daarom had hij niet geprotesteerd toen ze er
voor een paar dagen tussenuit wilde. De huwelijksvoorbereidingen
brachten voor alle betrokkenen spanningen mee. Er waren bijna vijf-
honderd mensen uitgenodigd, onder wie de gouverneur, een sena-
tor en de ambassadeur van Peru. Naar haar idee was het te veel, maar
haar verloving was nieuws en had sinds de bekendmaking, zes maan-
den geleden, de plaatselijke societyrubrieken beheerst. Een enkele
keer wilde ze er het liefst stilletjes met Lon vandoorgaan om ergens

zonder al dat gedoe te trouwen. Maar ze wist dat hij daar niet mee zou instemmen; als de toekomstige politicus die hij was, vond hij het heerlijk in de belangstelling te staan.

Ze zuchtte en stond weer op. 'Het is nu of nooit,' fluisterde ze en ze pakte haar spullen. Bij de deur pauzeerde ze heel even voor ze hem opendeed en de trap afliep. De hoteleigenaar glimlachte in haar voorbijgaan, en toen ze naar haar auto liep, voelde ze hoe hij haar nakeek. Ze gleed achter het stuur, bekeek zichzelf nog een laatste keer, startte de motor en reed rechts Front Street in.

Het verraste Allie niet dat ze de weg in de stad nog zo goed kende, ook al was ze er in geen jaren geweest. Het was niet groot, en ze vond haar weg zonder moeite. Na over een ouderwetse ophaalbrug de Trent River te hebben overgestoken, reed ze de steenslagweg op en begon ze aan het laatste deel van haar reis.

Het was hier op het platteland als altijd schitterend. Anders dan in de streek van Piedmont waar ze was opgegroeid, was het land hier vlak. De bodem bestond hier uit zilte, vruchtbare grond die zo ideaal was voor de teelt van katoen en tabak. Die twee oogsten en de houtbouw hielden de steden in dit deel van het land levend. Terwijl ze over de landweg reed, zag ze de schoonheid die de eerste bewoners naar deze streek had gebracht.

In haar ogen was er niets veranderd. Het gebroken zonlicht scheen door watereiken en dertig meter hoge hickorybomen en deed de kleuren van de herfst oplichten. Links van haar boog een ijzerkleurige rivier in de richting van de weg en er weer vandaan, voor hij zich anderhalve kilometer verderop in een andere, bredere rivier verloor. De weg zelf slingerde zich tussen vooroorlogse boerderijen door, en ze wist dat er in het leven van sommige boeren niets was veranderd sinds de geboorte van hun grootouders. De onveranderlijkheid van deze plaats riep bij haar een stroom van herinneringen op, en toen ze stuk voor stuk al die lang vergeten herkenningpunten zag, kreeg ze een vreemd gevoel in haar maag.

De zon stond vlak boven de bomen, en toen ze de bocht nam, passeerde ze een oud kerkje, verlaten maar nog altijd intact. Daar had ze die zomer naar overblijfselen van de burgeroorlog gezocht en op het moment dat ze erlangs reed, werden de herinneringen aan die dag sterker, alsof het allemaal gisteren was gebeurd.

Daarna kwam een majestueuze eik aan de oever van de kreek in zicht, en de herinneringen werden nog krachtiger. Hij zag er nog net zo uit als toen, met lage en brede takken die zich vlak over de grond uitstrekten en waarvan het Spaanse mos als gedrapeerde sluiers afhing. Ze herinnerde zich hoe ze daar op een warme dag in juli onder de boom had gezeten, met iemand die haar aankeek met een verlangen waar al het andere voor week. En het was op dat moment dat ze voor het eerst verliefd was geworden.

Hij was twee jaar ouder dan zij, en terwijl ze langs deze weg-door-de-tijd reed, kwam hij haar langzaam weer voor de geest. Ze herinnerde zich dat ze dacht dat hij er altijd ouder uitzag dan hij werkelijk was. Dat kwam waarschijnlijk door zijn enigszins verweerde uiterlijk, bijna als van een boer die thuiskomt na uren op het land te zijn geweest. Hij had eeltige handen en de brede schouders van hen die met hard werken de kost verdienen, en de eerste fijne lijnen vormden zich rond de ogen die al haar gedachten schenen te lezen.

Groot en sterk was hij, met lichtbruin haar en op zijn eigen manier knap, maar het meest van alles was haar zijn stem bijgebleven. Die dag had hij haar voorgelezen, terwijl ze in het gras onder de boom lagen, op een zacht vloeiende, bijna muzikale toon. Het was het soort stem dat je op de radio hoorde, die in de lucht leek te blijven hangen. Allie herinnerde zich hoe ze aandachtig luisterend haar ogen sloot, en hoe ze de woorden die hij sprak haar ziel liet beroeren:

Het lokt mij naar de nevelen en de schemering.

Ik ga heen als lucht, ik schud mijn witte manen naar de ondergaande zon...

Hij bladerde door beduimelde boeken vol ezelsoren, boeken die hij honderden keren had gelezen. Als hij een tijdje had voorgelezen, praatten ze daarna wat. Zij vertelde hem wat ze van het leven verwachtte, haar wensen en dromen wat de toekomst betrof, en hij luisterde met aandacht en beloofde dat hij het allemaal waar zou maken. En door de manier waarop hij het zei, geloofde ze hem, en toen wist ze hoeveel hij voor haar betekende. Als ze erom vroeg, wilde hij wel eens iets over zichzelf vertellen of uitleggen waarom hij juist dat gedicht had uitgekozen en wat hij ervan vond, of hij

bekeek haar alleen maar met die voor hem kenmerkende intensiteit.

Ze zagen de zon ondergaan en aten onder de sterren. Het was inmiddels laat geworden. Haar ouders zouden woest zijn als ze wisten waar ze was. Maar dat kon haar op dat ogenblik niet echt schelen. Het enige waaraan ze dacht was hoe bijzonder de dag was geweest, hoe bijzonder hij was, en toen ze even later naar haar huis liepen, nam hij haar hand in de zijne, en ze voelde hoe dit haar de hele weg terug warmte gaf.

Na nog een bocht kon ze het dan eindelijk in de verte zien. Het huis verschilde enorm van hoe ze het zich herinnerde. Dichterbij gekomen ging ze langzamer rijden en draaide het modderige pad op naar het baken dat haar uit Raleigh had gelokt.

Ze reed langzaam, keek naar het huis en slaakte een diepe zucht toen ze hem op de veranda naar haar auto zag staan kijken. Hij was eenvoudig gekleed. Van veraf zag hij er net zo uit als toen. Op het moment dat de zon pal achter hem stond, leek hij even in het landschap achter hem op te gaan.

Haar auto reed langzaam verder en stopte ten slotte onder de eik die zijn schaduw op het huis wierp. Zonder haar ogen van hem af te wenden draaide ze de sleutel om, waarop de motor sputterend afsloeg.

Hij stapte van de veranda af en liep heel ontspannen naar haar toe, tot het moment dat ze uitstapte en hij abrupt bleef staan. Een tijdlang konden ze niets anders doen dan elkaar onbewogen aanstaren.

Allie Nelson, negenentwintig jaar oud en verloofd, behorend tot de betere kringen, op zoek naar antwoorden die zij niet kon ontlopen, en Noah Calhoun, de dromer, eenendertig jaar, bezocht door de geest die zijn leven was gaan beheersen.